

(สำเนา)

เลขที่รับ ๙/๒๕๕๓ วันที่ ๑๒ พ.ค. ๒๕๕๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๗๔๔๗

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุความ)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุความ) ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๕

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๕๔

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักการประชุม

ณัฐรา พิมพ์

ประวิทย์ ทาน

ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขกำหนดเวลาร้องทุกข์ในกรณีความผิดอันยอมความได้ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๙๖)
- (๒) ยกเลิกอายุความฟ้องคดีและอายุความล่วงเลยการลงโทษสำหรับความผิดบางกรณีเกี่ยวกับการปกครองและการยุติธรรม รวมทั้งกำหนดบทเร่งรัดในการฟ้องคดีบุคคลเหล่านั้น (เพิ่มมาตรา ๙๘/๑)

เหตุผล

เนื่องจากในปัจจุบันการกระทำทุจริตของเจ้าพนักงานโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการมีความสลับซับซ้อน ทำให้ประเทศได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง ไม่ว่าจะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ประกอบกับผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นผู้มีอิทธิพล และโดยมากจะหลบหนีจากกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อฟ้องร้องและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดกระทำได้ยากลำบาก ต้องใช้เวลาดำเนินการเป็นระยะเวลาอันนาน ทำให้การดำเนินคดียังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่งผลให้บางคดีขาดอายุความและไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ ดังนั้น สมควรนำหลักเกณฑ์เรื่องการไม่มีกำหนดระยะเวลาของอายุความในความผิดบางประเภทมากำหนดไว้ ประกอบกับการร้องทุกข์สำหรับความผิดอันยอมความได้มีกำหนดเวลาสั้นไป สมควรขยายเวลาให้ยาวขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๒ มาตรา ๑๖๗
มาตรา ๒๐๑ และมาตรา ๒๐๒

เมื่อได้ตัวผู้กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้มีการ
ฟ้องร้องผู้นั้นต่อศาลโดยเร็ว”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

(๒) อายุความฟ้องคดีและอายุความล่องเลยการลงโทษสำหรับความผิดบางกรณีเกี่ยวกับการปกครองและการยุติธรรม (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๙๘/๑)

ยกเลิกอายุความฟ้องคดีและอายุความล่องเลยการลงโทษสำหรับความผิดบางกรณีเกี่ยวกับการปกครองและการยุติธรรม ได้แก่ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๗ มาตรา ๑๔๘ มาตรา ๑๔๙ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๒ มาตรา ๑๕๓ มาตรา ๑๕๔ มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๒ มาตรา ๑๖๗ มาตรา ๒๐๑ และมาตรา ๒๐๒ เนื่องจากในปัจจุบันการกระทำทุจริตของเจ้าพนักงานโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการมีความสลับซับซ้อน ทำให้ประเทศได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง ไม่ว่าทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นผู้มีอิทธิพล และโดยมากจะหลบหนีจากกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งการรวบรวมพยานหลักฐานสำหรับการกระทำความผิดกระทำได้ยากลำบาก ต้องใช้เวลาดำเนินการเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ทำให้การดำเนินคดียังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่งผลให้บางคดีขาดอายุความไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดได้ จึงสมควรนำหลักเกณฑ์เรื่องการไม่มีกำหนดระยะเวลาของอายุความในความผิดบางประเภทมากำหนดไว้ และเมื่อได้ตัวผู้กระทำความผิดดังกล่าวมาก็ให้ดำเนินการให้มีการฟ้องร้องผู้นั้นต่อศาลโดยเร็ว

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

๓.๑ หลักเรื่องการกำหนดระยะเวลาฟ้องทุกข์สำหรับความผิดอันยอมความได้

(๑) หลักการและเหตุผลของการกำหนดระยะเวลาฟ้องทุกข์สำหรับความผิดอันยอมความได้สามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด

จากรายงานการประชุมในชั้นยกร่างประมวลกฎหมายอาญา ไม่ปรากฏเหตุผลของการกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และจากการตรวจสอบกฎหมายลักษณะอาญาร.ศ. ๑๒๗ พบว่าตามมาตรา ๘๑ แห่งกฎหมายลักษณะอาญาฯ ได้กำหนดอายุความการร้องทุกข์ในความผิดอันยอมความได้เป็นสามเดือนอยู่แล้ว โดยมาตรา ๖ (๗) แห่งกฎหมายลักษณะอาญาฯ ใช้คำว่า “ความผิดต่อส่วนตัว” หมายความว่า บรรดาความผิดที่จะฟ้องขอให้ศาลพิจารณาทางอาญาได้แต่เมื่อผู้ที่ต้องประทุษร้ายหรือเสียหายนั้นได้มาร้องทุกข์ขอให้ว่ากล่าวโดยปรากฏคำอธิบายในเรื่องนี้ว่า กฎหมายอาญามุ่งหมายให้อายุความสำหรับความผิดอันยอมความได้มีระยะเวลาสั้นกว่าอายุความของความผิดอาญาสามัญ ทั้งนี้ เพื่อให้มีการร้องทุกข์ในเวลาเร็ววัน

(๒) ความผิดอันยอมความได้และอายุความของความผิดอันยอมความได้

(ก) ความผิดอันยอมความได้ คือ คดีความผิดต่อส่วนตัวหรือคดีอาญาที่ก่อความเสียหายต่อเอกชนคนหนึ่งคนใดเป็นส่วนตัวซึ่งห้ามมิให้ทำการสอบสวน

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(อายุความ)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากในปัจจุบันการกระทำทุจริตของเจ้าพนักงานโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการมีความสลับซับซ้อน ทำให้ประเทศได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง ไม่ว่าจะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ประกอบกับผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นผู้มีอิทธิพล และโดยมากจะหลบหนีจากกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อฟ้องร้องและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดกระทำได้ยากลำบาก ต้องใช้เวลาดำเนินการเป็นระยะเวลานาน ทำให้การดำเนินคดียังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่งผลให้บางคดีขาดอายุความและไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดได้ ดังนั้น สมควรนำหลักเกณฑ์เรื่องการไม่มีกำหนดระยะเวลาของอายุความในความผิดบางประเภทมากำหนดไว้ ประกอบกับการร้องทุกข์สำหรับความผิดอันยอมความได้มีกำหนดเวลาสั้นไปสมควรขยายเวลาให้ยาวขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดเวลาร้องทุกข์ในกรณีความผิดอันยอมความได้ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๖)

แก้ไขกำหนดเวลาร้องทุกข์ในกรณีความผิดอันยอมความได้โดยขยายเวลาจากภายในสามเดือน เป็นภายในหกเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น

เว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบตามมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง^๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การที่จะทราบว่าความผิดโดยยอมความได้ต้องดูว่าความผิดฐานนั้นมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้หรือไม่ ถ้ามีบัญญัติไว้ยอมเป็นความผิดอาญาส่วนตัว เจ้าพนักงานสอบสวนฟ้องร้องได้ต้องมีผู้ร้องทุกข์และสามารถถอนฟ้องหรือยอมความในเวลาใดก่อนคดีถึงที่สุดก็ได้ (มาตรา ๓๕ วรรคสอง^๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกัน จะมีผลทำให้สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องระงับ (มาตรา ๓๙ (๒)^๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) แต่การถอนคำร้องทุกข์ไม่ตัดอำนาจพนักงานสอบสวนที่จะสอบสวนหรือพนักงานอัยการที่จะฟ้องคดี (มาตรา ๑๒๖ วรรคสอง^๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)

(ข) อายุความความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๙๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๙๕ ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่อยู่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ” ในเรื่องนี้มีอายุความสองชั้น คือ (๑) อายุความตามมาตรา ๙๕ ถ้าขาดอายุความตามมาตรา ๙๕ จะรู้ตัวหรือรู้เรื่องความผิดหรือไม่ก็ตาม จะร้องทุกข์หรือฟ้องร้องไม่ได้ และ (๒) ถึงแม้ไม่ขาดอายุความตามมาตรา ๙๕ แต่ไม่ร้องทุกข์ตามมาตรา ๙๖ ภายในสามเดือนย่อมขาดอายุความเช่นเดียวกัน ผู้เสียหายไม่อาจฟ้องเองได้

(๓) ความผิดอันยอมความได้ในประมวลกฎหมายอาญา

การกำหนดความผิดอันยอมความได้มีอยู่หลายลักษณะในประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ความผิด ได้แก่ ลักษณะ ๘ ความผิดเกี่ยวกับการค้า (มาตรา ๒๗๒) ลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ (มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๘๓ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๘๔) ลักษณะ ๑๑ ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง หมวด ๑ ความผิดต่อเสรีภาพ (มาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง

^๑ มาตรา ๑๒๑ ๑ล๑ ๑ล๑

แต่ถ้าเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว ห้ามมิให้ทำการสอบสวนเว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ

^๒ มาตรา ๓๕ ๑ล๑ ๑ล๑

คดีความผิดต่อส่วนตัวนั้น จะถอนฟ้องหรือยอมความในเวลาใดก่อนคดีถึงที่สุดก็ได้ แต่ถ้าจำเลยคัดค้าน ให้ศาลยกคำร้องขอถอนฟ้องนั้นเสีย

^๓ มาตรา ๓๙ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตั้งต่อไปนี้

๑ล๑ ๑ล๑

(๒) ในคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกัน โดยถูกต้องตามกฎหมาย

๑ล๑ ๑ล๑

^๔ มาตรา ๑๒๖ ๑ล๑ ๑ล๑

ในคดีซึ่งมิใช่ความผิดต่อส่วนตัว การถอนคำร้องทุกข์เช่นนั้นย่อมไม่ตัดอำนาจพนักงานสอบสวนที่จะสอบสวนหรือพนักงานอัยการที่จะฟ้องคดีนั้น

และมาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง) หมวด ๒ ความผิดฐานเปิดเผยความลับ (มาตรา ๓๒๒ มาตรา ๓๒๓ และมาตรา ๓๒๔) หมวด ๓ ความผิดฐานหมิ่นประมาท (มาตรา ๓๒๖ มาตรา ๓๒๗ และมาตรา ๓๒๘) ลักษณะ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หมวด ๓ ความผิดฐานฉ้อโกง (มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒ มาตรา ๓๔๓ มาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๕ มาตรา ๓๔๖ และมาตรา ๓๔๗) หมวด ๔ ความผิดฐานโกงลูกหนี้ (มาตรา ๓๔๙ และมาตรา ๓๕๐) หมวด ๕ ความผิดฐานยักยอก (มาตรา ๓๕๒ มาตรา ๓๕๓ มาตรา ๓๕๔ และมาตรา ๓๕๕) หมวด ๗ ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ (มาตรา ๓๕๘ และมาตรา ๓๕๙) หมวด ๘ ความผิดฐานบุกรุก (มาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๓ และมาตรา ๓๖๔)

นอกจากนี้ ตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ในกรณีและผู้เสียหายและผู้ต้องหาเป็นญาติกัน กล่าวคือ เป็นกรณีที่บุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดาน หรือผู้สืบสันดานกระทำต่อบุพการี หรือพี่น้องร่วมบิดามารดากระทำผิดต่อกัน เป็นความผิดอันยอมความได้

การกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดอันยอมความได้ตามที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นจะมีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จนถึงโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

(๔) บทบัญญัติกฎหมายเฉพาะที่กำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้

(ก) พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๕

มาตรา ๓๓ ผู้ใดเปิดเผยความลับทางการค้าของผู้อื่นให้เป็นที่ล่วงรู้โดยทั่วไปในประการที่ทำให้ความลับทางการค้านั้นสิ้นสภาพการเป็นความลับทางการค้าโดยเจตนาถ่วงแก้งให้ผู้ควบคุมความลับทางการค้าได้รับความเสียหายในการประกอบธุรกิจ ไม่ว่าจะกระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร การกระจายเสียง หรือการแพร่ภาพ หรือการเปิดเผยด้วยวิธีอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ การกระทำ หรือไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๓๗ ความผิดตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๖ เป็นความผิดอันยอมความได้

(ข) พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๖๖ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดอันยอมความได้

(ค) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๔ ผู้ใดออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายโดยมีลักษณะหรือมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) เจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้น

(๒) ในขณะที่ออกเช็คนั้นไม่มีเงินอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้

(๓) ให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็คนั้น

(๔) ถอนเงินทั้งหมดหรือแต่บางส่วนออกจากบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินตามเช็คจนจำนวนเงินเหลือไม่เพียงพอที่จะใช้เงินตามเช็คนั้นได้

(๕) ห้ามธนาคารมิให้ใช้เงินตามเช็คนั้นโดยเจตนาทุจริต เมื่อได้มีการยื่นเช็คเพื่อให้ใช้เงินโดยชอบด้วยกฎหมาย ถ้าธนาคารปฏิเสธไม่ใช้เงินตามเช็คนั้น ผู้ออกเช็คมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕ ความผิดตามมาตรา ๔ เป็นความผิดอันยอมความได้

(ง) พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙

มาตรา ๓๒ สंहามิทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ที่ผู้กู้ได้กรรมสิทธิ์มาโดยใช้เงินกู้จากธนาคารและในเอกสารการกู้ยืมได้ระบุห้ามการโอน จำนอง หรือจำนำไว้ ผู้ที่จะโอน จำนอง หรือจำนำทรัพย์สินนั้นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากธนาคาร

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามมาตรา ๓๒ นี้เป็นความผิดอันยอมความได้

(๕) บทบัญญัติกฎหมายเฉพาะที่กำหนดอายุความภายในหกเดือน

(ก) มาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ กำหนดให้การฟ้องเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือเจ้าพนักงานอื่นที่ได้กระทำหรือละเว้นกระทำการตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้ฟ้องภายในกำหนดเวลาหกเดือนนับแต่วันที่เกิดอำนาจฟ้องให้ถือว่าขาดอายุความ

(ข) มาตรา ๑๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ในกรณีปรากฏหลักฐานว่ามีผู้กระทำความผิดมาตรา ๑๑๕ และกรรมการประกันภัยเห็นว่าหากเน้นข่าวอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ให้กรรมการประกันภัยมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้นหรือทรัพย์สินซึ่งตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นของบุคคลนั้น แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าหกเดือนไม่ได้ เว้นแต่มีการฟ้องคดีต่อศาลให้คำสั่งยึดหรืออายัดยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถฟ้องคดีได้ภายในหกเดือน ศาลที่มีเขตอำนาจจะสั่งขยายระยะเวลาออกไปอีกตามคำขอของกรรมการประกันภัยก็ได้

(ค) มาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีผู้กระทำความผิดมาตรา ๑๐๙ และกรรมการประกันภัยเห็นว่าหากเน้นข่าวอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ให้กรรมการประกันภัยมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้นหรือทรัพย์สิน

ซึ่งตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นของบุคคลนั้น แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าหกเดือนไม่ได้ เว้นแต่มีการฟ้องคดีต่อศาลให้คำสั่งยึดหรืออายัดยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถฟ้องคดีได้ภายในหกเดือน ศาลที่มีเขตอำนาจจะสั่งขยายระยะเวลาออกไปอีกตามคำขอของกรมการประกันภัยก็ได้

๓.๒ หลักเรื่องอายุความคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาปัจจุบัน

(๑) อายุความที่จะนำคดีอาญามาฟ้อง ตามมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา คืออายุความสำหรับคดีอาญาทั่วไป จะใช้แก่กรณีที่จะนำคดีอาญามาฟ้องต่อศาลไม่ว่าจะเป็นกรณีที่พนักงานอัยการหรือผู้เสียหายเป็นผู้ฟ้องคดี ซึ่งจะส่งผลให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องระงับเมื่อคดีขาดอายุความตามมาตรา ๓๙ (๖) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อายุความตามมาตรา ๙๕ จะใช้ตั้งแต่เริ่มฟ้องคดีตลอดไปตราบเท่าที่ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุด

การเริ่มนับอายุความตามมาตรา ๙๕ ให้นับตั้งแต่วันที่กระทำความผิดอาจเป็นวันแรกลงมือกระทำตลอดไปจนถึงวันที่ก่อให้เกิดการกระทำความผิดครบถ้วนตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือสำหรับความผิดต่อเนื่อง อายุความนับตั้งแต่วันแรกที่มีการกระทำความผิด แต่โดยที่ความผิดเกิดขึ้นตลอดเวลาที่ยังไม่ได้ยุติการกระทำความผิด จึงส่งผลให้การกระทำที่พ้นกำหนดเวลาไปแล้วขาดอายุความลงโทษไม่ได้ แต่การกระทำที่ต่อเนื่องมาที่ยังฟ้องได้ไม่ขาดอายุความ

กำหนดอายุความจะเริ่มนับตั้งแต่วันฟ้องและได้ตัวจำเลยมาตามมาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง หรือกรณีหลบหนีหรือวิกลจริตตามมาตรา ๙๕ วรรคสอง จนถึงวันหยุดนับ มีบัญญัติไว้เป็นกรณีต่างกัน มี ๕ ลำดับ คือ (๑) อายุความยี่สิบปี สำหรับโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี (๒) อายุความสิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี (๓) อายุความสิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี (๔) อายุความห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี และ (๕) อายุความหนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมาหรือต้องระวางโทษอย่างอื่น

(๒) อายุความล่วงเลยการลงโทษ ตามมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา คือกำหนดการบังคับคดี จะใช้บังคับในกรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว กล่าวคือ เมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้ใด ผู้นั้นยังมีได้รับโทษ หรือได้รับโทษแต่ยังไม่ครบถ้วนโดยหลบหนี ถ้ายังมีได้ตัวผู้นั้นมาเพื่อรับโทษนับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด หรือนับแต่วันที่ผู้กระทำความผิดหลบหนี แล้วแต่กรณี เกินกำหนดเวลาดังต่อไปนี้ เป็นอันล่วงเลยการลงโทษจะลงโทษผู้นั้นมิได้ (๑) ยี่สิบปี สำหรับโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี (๒) สิบห้าปี สำหรับโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี (๓) สิบปี สำหรับโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี และ (๔) ห้าปี สำหรับโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีลงมาหรือโทษอย่างอื่น

๓.๓ กฎหมายต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับอายุความในคดีอาญา

(๑) ประเทศเยอรมนี

อายุความในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน ปรากฏตาม Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB) ใน Chapter 5 Statutes of Limitation แบ่งออกเป็น

- Title One Statute of Limitations For Prosecution

Section 78 Period of Limitation สรุปได้ว่า การฟ้องคดีอาญา ต้องทำภายในกำหนดอายุความ โดยมีกำหนดอายุความสูงสุดคือสามสิบปี ยกเว้นในความผิดฐานฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Section 220a) และความผิดฐานฆ่าคนตาย (Section 211) ซึ่งเป็นความผิดอาญาร้ายแรง จึงไม่มีการกำหนดอายุความฟ้องร้องไว้

- Title Two Statute of Limitations For Execution

Section 79 Period of Limitation สามารถสรุปได้ว่า ไม่ให้บังคับโทษภายหลังจากที่ขาดอายุความบังคับโทษ (ให้เริ่มนับอายุความบังคับโทษตั้งแต่มีคำพิพากษาถึงที่สุด) โดยมีกำหนดอายุความสูงสุดคือยี่สิบห้าปี

นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันยังได้กำหนดเรื่องอายุความสะดุดหยุดอยู่ (tolling) และอายุความสะดุดหยุดลง (interruption) ไว้ทั้งในชั้นฟ้องคดีและชั้นบังคับโทษ ดังนี้

(ก) ในชั้นฟ้องคดี

- มาตรา ๗๘ บี (tolling) กำหนดให้ (๑) อายุความสะดุดหยุดอยู่นานกว่าผู้เสียหายจากการกระทำความผิดทางเพศจะมีอายุครบ ๑๘ ปี (๒) เมื่อไม่อาจฟ้องคดีได้เพราะผู้กระทำความผิดเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ (Legislative body of the land) ให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ตั้งแต่วันที่พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบการกระทำและตัวผู้กระทำความผิด เมื่อมีข้อมูลการกระทำความผิดทางอาญาหลังการร้องทุกข์เกี่ยวกับผู้กระทำความผิด หรือ (๓) เมื่อกฎหมายกำหนดให้กรณีโทษจำคุกเกินห้าปี ในการเพิ่มโทษโดยเฉพาะในคดีร้ายแรงและมีกระบวนการพิจารณาในศาลประจำเขต (Regional Court) ให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ตามมาตรา ๗๘ (๓) no. ๔ โดยเริ่มจากวันที่ศาลเริ่มการพิจารณาเป็นเวลาไม่เกินห้าปี เป็นต้น และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดอยู่ต่างประเทศ หากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้ยื่นคำร้องขอให้ส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนไปยังประเทศดังกล่าวแล้ว ให้หยุดพักการนับอายุความตั้งแต่เวลาที่หน่วยงานต่างประเทศได้รับคำร้องจนกว่า (๑) จะมีการส่งตัวผู้กระทำความผิดให้เจ้าหน้าที่เยอรมัน (๒) ผู้กระทำผิดจะเดินทางออกนอกประเทศนั้นด้วยวิธีอื่น ๆ (๓) เจ้าหน้าที่ฝ่ายเยอรมันจะได้รับหนังสือปฏิเสธคำขอ หรือ (๔) เจ้าหน้าที่จะถอนคำขอนั้น หากไม่ทราบวันที่เจ้าหน้าที่ของต่างประเทศได้รับหนังสือคำขอ ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของต่างประเทศได้รับหนังสือคำขอเมื่อเวลาผ่านไปแล้วหนึ่งเดือนนับตั้งแต่วันที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายเยอรมันได้ส่งหนังสือคำขอ เว้นเสียว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายเยอรมันทราบว่าเจ้าหน้าที่ของต่างประเทศไม่ได้รับหนังสือหรือได้รับในเวลาหลังจากนั้น

- มาตรา ๗๘ ซี (Interruption) กำหนดให้ (๑) อายุความสะดุดหยุดลงในกรณีมีการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาครั้งแรก หากได้ความว่าการสอบสวนเป็นไปในทางที่เป็นปฏิปักษ์แก่ผู้ต้องหา หรือคำสั่งเพื่อให้มีการสอบปากคำเช่นนั้น (๒) มีการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาโดยศาล หรือมีคำสั่งเช่นนั้น (๓) มีการออกหมายยึดหรือค้น และมีคำพิพากษาของศาลต่อผู้นั้น หรือ (๔) มีการออกหมายจับ คำสั่งให้ควบคุมตัว คำสั่งให้นำตัวมาศาลเพื่อการสอบปากคำและมีการตัดสินของศาลต่อผู้นั้น เป็นต้น และตามมาตรา ๗๘ ซี (๒) (Interruption) กำหนดให้การสะดุดหยุดอยู่ของอายุความต้องเป็นไปโดยคำสั่งซึ่งเป็นลายลักษณ์อักษรของศาล

(ข) ในชั้นบังคับโทษ

- มาตรา ๗๙ เอ (tolling) กำหนดให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ตราบเท่าที่กฎหมายกำหนดว่ายังไม่เริ่มบังคับโทษหรือไม่ให้บังคับโทษต่อ หรือตราบเท่าที่ผู้ต้องคำพิพากษาได้รับการชะลอการบังคับโทษ (deferment or interruption) หรือการชะลอการลงโทษ หรือคุมประพฤติโดยศาล หรือได้รับการผ่อนผัน หรือตราบเท่าที่ผู้ต้องคำพิพากษาถูกกักขังหรือจำคุกโดยคำสั่งของหน่วยงานของรัฐในเยอรมนีหรือต่างประเทศ เป็นต้น

- มาตรา ๗๙ บี (Extension) กำหนดให้ในกรณีที่บุคคลที่ต้องคำพิพากษาอยู่ในประเทศที่ไม่อาจส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือโอนตัวนักโทษได้นั้น เจ้าหน้าที่อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ขยายอายุความบังคับโทษนี้ออกไปก่อนสิ้นอายุความได้

(๒) ประเทศสหรัฐอเมริกา

อายุความในคดีอาญาตามกฎหมายสหรัฐอเมริกา นั้น ปรากฏตาม United States Code / TITLE 18 CRIMES AND CRIMINAL PROCEDURE / PART II CRIMINAL PROCEDURE ใน CHAPTER 213 LIMITATIONS

- Section 3281 (Capital offenses) กำหนดให้การกระทำความผิดซึ่งมีโทษประหารชีวิต เช่น การฆ่าผู้อื่นและการก่อการร้าย เป็นความผิดที่ไม่มีกำหนดอายุความฟ้องร้อง

- Section 3282 (Offenses not capital) กำหนดว่า ห้ามไม่ให้ฟ้องพิจารณาคดี หรือลงโทษการกระทำความผิดใดๆ ที่ไม่ใช่ความผิดที่มีโทษถึงประหารชีวิต หากไม่มีการฟ้องโดยผ่านคณะลูกขุนใหญ่ หรือมีการยื่นฟ้องภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีการกระทำความผิด

- Section 3290 (Fugitives from justice) กำหนดให้ไม่ให้ นำบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้ในกรณีของบุคคลที่หลบหนีจากกระบวนการยุติธรรม (fleeing on flight from justice) และเป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการที่จะนำสืบว่าการไม่อาจจับตัวผู้ต้องหา มาฟ้องเนื่องจากผู้ต้องหาหลบหนีจากกระบวนการยุติธรรม และศาลจะยอมรับฟังและนำอายุความมาใช้หากเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทำหน้าที่เต็มที่แล้ว ซึ่งจะนำไปใช้กับคดีที่ผู้ต้องหากระทำการขัดขืนต่อศาล เช่น หนีประกันและผู้ต้องหาหลบหนีขึ้นก่อนนำตัวมาศาล

(๓) อนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (UNITED NATIONS CONVENTION AGAINST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME)

ข้อ ๑๑.๕ กำหนดว่า รัฐภาคีแต่ละรัฐกำหนดอายุความสำหรับความผิดที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญานี้ให้มากตามกฎหมายภายในของตนตามความเหมาะสม เพื่อเริ่มกระบวนการพิจารณาคดี และกำหนดระยะเวลาของอายุความให้เพิ่มมากขึ้น หากผู้ต้องหาหลบหนีกระบวนการยุติธรรม (จากหนังสือการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ (ประเทศไทย) พ.ศ. ๒๕๔๘ จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชนฯ, กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ฯลฯ)

(๔) อนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติเพื่อต่อต้านการทุจริต (UNITED NATIONS CONVENTION AGAINST CORRUPTION) (แปลโดย ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ชาติ ชัยเดชสุริยะ และณัฐวสา ฉัตรไพฑูรย์, อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการต่อต้านการทุจริต, โรงพิมพ์เดือนตุลา)

ข้อ ๒๙ บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยอายุความ ประเทศภาคีแต่ละประเทศ ในกรณีที่เหมาะสม พึงกำหนดบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยระยะเวลาของอายุความภายใต้กฎหมายภายในของประเทศนั้นในเรื่องเกี่ยวกับการฟ้องร้องดำเนินคดีสำหรับความผิดประเภทที่ระบุไว้ในอนุสัญญานี้ให้ยาวพอสมควร และพึงกำหนดให้มีระยะเวลาของอายุความยาวยิ่งขึ้นหรือกำหนดให้อายุความนั้นสะดุดหยุดลงในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดนั้นได้หลบหนีกระบวนการยุติธรรม

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๙๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๕ ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๙๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๕ ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายในหกเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ”</p> <p>มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๘/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>“มาตรา ๙๘/๑ มิให้นำความในมาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๘ มาใช้บังคับกับการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๗ มาตรา ๑๔๘ มาตรา ๑๔๙</p>	<p>เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายมีระยะเวลาในการร้องทุกข์กล่าวโทษกับผู้กระทำความผิดได้ยาวนานขึ้น และเป็นการอำนวยความสะดวกธรรมชาติให้กับผู้เสียหายได้มากขึ้น</p> <p>เพื่อกำหนดให้ความผิดบางประเภทเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าพนักงานโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการ เป็นความผิดที่ไม่มีกำหนดระยะเวลาของอายุความ</p>

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๒ มาตรา ๑๕๓ มาตรา ๑๕๔ มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๒ มาตรา ๑๖๗ มาตรา ๒๐๑ และมาตรา ๒๐๒</p> <p>เมื่อได้ตัวผู้กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้มีการฟ้องร้องผู้นั้นต่อศาลโดยเร็ว”</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>..... นายกรัฐมนตรี</p>	<p>และเมื่อได้ตัวผู้กระทำความผิดดังกล่าวมาก็ให้ดำเนินการ ให้มีการฟ้องร้องผู้นั้นต่อศาลโดยเร็ว</p>